

سر مقاله

پوتین، قمار باز سیاسی را باید خوب شناخت!

دکتر قدیر گلکاریان

خبرهای داغ این بار از سمت اروپای شرقی به گوش میرسد و جامعه بین المللی و تحلیل گران سیاسی را به شدت تحت تأثیر قرار داده و نگرانیهایی را موجب شده است. به طوری که برخی از کارشناسان منطقه ای از وقوع احتمالی جنگ خونین در اروپای شرقی با مرکزیت اوکراین هشدار می دهند. اما این موضوع و تحلیلهای تا چه حدی منطقی و درست است، نگارنده را بر این واداشته است که نگاهی از زاویه ارزیابی روابط بین الملل داشته باشد. اینکه آیا اظهار نظرها فراکنانه بیان می شود یا اینکه حقیقتاً خطری در بیخ گوش ماست؟ هنوز چند صیاحی از آرامش نسبی در قفقاز نگذشته که این بار حوادث در ماورای قفقاز موجب سلب آرامش میشود.

بحران کنونی بین روسیه و اوکراین، ۳۰ سال است که در حال شکل گیری است. این موضوع بسیار پیشتر از اوکراین و عضویت احتمالی آن در ناتو است. چراکه وجود اوکراین برای جامعه اروپای غربی و ایالات متحده از حیث نظم اروپایی پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی اهمیت دارد. در طول دهه ۱۹۹۰، ایالات متحده و متحدانش معماری امنیتی یورو اتلانتیک را طراحی کردند که روسیه هیچ تعهد یا سهمی در آن نداشت. از زمانی که ولادیمیر پوتین رئیس جمهور روسیه به قدرت رسیده است، این سیستم را به چالش می کشد. پوتین به طور معمول با دستاویز قرار دادن نظم جهانی ماجرای اوکراین را به نقطه ای رسانده که انگار نگرانی های امنیتی روسیه را نادیده می گیرد. به طوری که دیدگاه روسیه در مورد اوکراین صیاحی چین را هم در آورده است. ایالات متحده با درک این واقعیت از چین خواسته است که روسیه را از تنش با اوکراین منصرف سازد. بطوریکه ویکتوریا نولاند، معاون وزیر امور خارجه روز جمعه اعلام کرد که واشنگتن رسماً از پکن خواسته است که با استفاده از نفوذ خود بر روسیه اقدامی در ترغیب راه حل دیپلماتی به جای تنش منجر به جنگ در اوکراین دستفراشته کند. به نظر میرسد پوتین در صدد آن است که حق مسکو برای داشتن حوزه ای از منافع ممتاز در فضای پس از شوروی به رسمیت شناخته شود. اگر چنین امری در رابطه با اوکراین از سوی جامعه جهانی با دیدگاه غرض نگر بسته شود و فرصت لازم به مسکو داده شود، یقین بدانیم که روسیه باز در حال و هوای بازگشت به دوران قدرت اتحاد جماهیر شوروی و تسلط بر سایر جمهوریها خواهد بود و این را تجربه تاریخی ثابت می کند. به طوری که سالهاست حملاتی را به کشورهای همسایه مانند گرجستان ترتیب داده که از مدار روسیه خارج شده اند و یا گروههای تجزیه طلبی را پرورش داده و مورد حمایت قرار می دهد که اسباب زحمت باشند و موضوع ابخازیا از این نمونه هاست.

پوتین بعد از اشغال جزیره کریمه و مداخله در دونباس در سال ۲۰۱۴ با اتمام عملی و لفظی جهان سیاست همراه بوده، اکنون یک قدم جلوتر یا گذاشته و تهدید به تهاجم بسیار فراگیرتر به اوکراین می کند. اگر جامعه بین المللی به هر نحو و نیتی به روسیه این امکان را بدهد که جسورانه وارد کارزار با اوکراین شود، باید گفت که نظم کنونی جهانی را به ضعف خواهد کشاند و به طور بالقوه بر برتری روسیه در آنچه که او اصرار دارد و خویشتن را برحق می داند، مهر تأیید خواهد زد.

پوتین بی دلیل در حمایت از ایران و یا ترکیه نیست، بی سبب در تلاشی شگرف در نفوذ به کشورهای حوزه خلیج فارس نبوده است. او به این ارزیابی و نتیجه قطعی رسیده است که ایالات متحده از دوره ترامپ، رو به تضعیف در جامعه بین المللی گنجانده و اختلافات سیاسی و بینشی در سیاست خارجی آمریکا نشان از عدم انسجام مدیریت سیاسی است و بهترین موضعی است که می تواند میخ طولبه خواسته های خود را بر زمین بکوبد. از سوی دیگر، پوتین خود را در مقایسه با پادین رو به کهولت سنی و الزامی در سخنرانیهایش به ثبوت رسیده است. خود را بسی قوی میدانند و آمریکا را برای رفع چالشهای بین المللی همکار قابل اعتمادی تصور نمی کنند. از سوی دیگر، دولت جدید آلمان هنوز نتوانسته است پاهای خود را محکم بر زمین بکوبد و اروپا عموماً به چالش های داخلی خود متمرکز شده است و شیر لوله های حامل انرژی روسیه به اروپا همچنان اهم فشار کارد آمی علیه قاره اروپاست. به همین خاطر در زمستان سخت امسال پوتین در صدد بی هم نشان دادن اهداف خود در اوکراین است. هر چند قاره اروپا و به واسطه ترکیه با آذربایجان رابین می کند تا راههای رسیدن گاز مورد نیاز به اروپا را فراهم سازد. اما این مقدار هیچگاه کفایت نخواهد کرد. از سوی دیگر کرملین معتقد است که شاید چین علیرغم مخالفتها و یا هشدارهایش چندان هم بی رغبت نخواهد بود که برای منکوب و زمین گیر کردن آمریکا و قاره اروپا در رقابتهای سیاسی در موضوع اوکراین سکوت همدندگی را در برابر روسیه دنبال کند؛ همانطور که در سال ۲۰۱۴ انجام داد. به نظر نگارنده پوتین درحالی که از حمله به اوکراین صحبت می کند، تصور نمیرود که چنین موردی محقق شود. زیرا اقتصاد نه چندان مطلوب روسیه توان برتاباندن چنین بحرانی را ندارد. از سوی دیگر حضور او در اوکراین بسیاری از کشورهای تازه استقلال یافته را بیمناک خواهد کرد و شاید زیر پوشش سیاست منطقه ای روسیه در آذربایجان و عزم مسلم است اینکه، رفتار کنونی پوتین ناشی از مجموعه ای در هم تنیده از اصول سیاست خارجی روسیه است که نشان میدهد مسکو در سالیهای آتی بر حسب برنامه ریزی بر روی میز قمار سیاسی به خوبی کارتهایش را رو کرده و در سال های آینده مخل بسیاری از روابط خواهد بود و شکل جدیدی را پیش روی کشورهای منطقه ای و بین المللی خواهد گذاشت.

در میان تنش های فراینده، هنوز ایالات متحده و متحدانش در ناتو امیدوارند که مذاکرات بیشتر و عبور نکردن از حدود دیپلماتیسی از تهاجم روسیه به اوکراین جلوگیری کنند. زیرا همانطور که گفته شد در صورت تحقق جنگ میتوان گفت که به طور قطع نظم اروپا پس از جنگ سرد تغییر خواهد یافت. پوتین به جای توجه به دیپلماتی سعی دارد امنیت و عزم غرب را زیر سوال ببرد. گمان میرود که پوتین دو هدف اصلی را در فشار بر اوکراین تعقیب می کند. اول اینکه غرب را متوجه این بکند که نگرانیهای امنیتی کرملین جدی است. دوم اینکه، روسیه از هرگونه ادعای انرژی بر اوکراین و بلاروس در ازای تضمین غرب مبنی بر ممانعت از پیوستن این کشورها به ناتو می تواند صرف نظر کند. این را میتوان "دکترین پوتین" نام نهاد. اما یک نکته مهم را نباید فراموش کنیم که اگر پوتین به هر نحوی نتواند به خواسته هایش برسد، موفقیت او در واقع دفاع از رژیمهای استبدادی فعلی و تضعیف دموکراسیهاست. موفقیت پوتین به اینجا هم ختم پذیر نیست. بر هم خوردن نظم در اروپا و به چالش کشیدن ایالات متحده خواهد توانست موجب تجزیه اتحاد فرا اتلانتیک شود و مذاکره مجدد در مورد حل و فصل جغرافیایی که با جنگ سرد به پایان رسید، بار دیگر نمود پیدا کند.

پوتین به رویایی می اندیشد که در رفتار و سکنات خودش در برخورد با سایر رهبران کشورها آن را متظاهر می سازد. میخواید بگویید و ثابت کند که روسیه حق مطلق داشتن یک صندلی بر سر میز همه تصمیمات مهم بین المللی است و باید همه دنیا به ویژه ندای غرب این را بفهمند که روسیه به عنوان یکی از اعضای هیئت مدیره سیاست جهانی است و بدون تلمع نظر کرملین سنگی از جای خود نمی تواند تکان داده شود.

نتیجه اینکه، هنوز ایالات متحده و متحدانش منتظر اقدام بعدی روسیه هستند و تلاش می کنند با دیپلماتی و تهدید یا تحریم های سنگین و حتی تحریم شخص پوتین از تهاجم جلوگیری کنند. اما به نظر میرسد آنها باید انگیزه های پوتین و آنچه را که به تصویر می کشد، درک کنند. بحران کنونی در نهایت مربوط به این است که روسیه نقشه پس از جنگ سرد را دوباره ترسیم می کند و به دنبال تقویت مجدد نفوذ خود بر نمی آید. اروپاست و مدعی تضمین امنیت خود است. آنچه نباید فراموش شود اینکه، شاید بتوان این بار هم از وقوع درگیری نظامی جلوگیری کرد. اما تا زمانی که پوتین در قدرت است، دکترین او نیز در قدرت باقی خواهد ماند.

خبر

نماینده مجلس:

مبادلات با روسیه در ابعاد مختلف گشایش هایی به دنبال دارد

رئیس کمیته روابط خارجی کمیسیون امنیت ملی مجلس شورای اسلامی گفت: همکاری و تفاهم با کشور روسیه، به عنوان یکی از قدرت های منطقه، در ابعاد مختلف مانند بهبود وضعیت اقتصادی ایران، آثار مثبتی در پی دارد.

عباس گلرو در گفت و گو با ایرنا درخصوص حضور آیت الله سید ابراهیم رئیسی رئیس جمهور در کشور روسیه بیان کرد:اولین سفر دوجانبه رئیس جمهور به روسیه در راستای حسن همجواری صورت گرفت.

وی افزود: امضای تفاهم نامه با کشورهای قدرتمند و تأثیرگذار منطقه مانند روسیه بر جنبه های مختلف انرژی است.

گلرو ادامه داد: باتوجه به سیاست نگاه به شرق، رابطه ایران و روسیه با امضای ۲۵ سند استراتژیک بهبود شرایط خصوصاً مسائل اقتصادی با وجود قدرت اقتصادی روسیه را به همراه دارد. وی اضافه کرد: سفر رئیس جمهور به روسیه ۱۰ میلیارد دلار افزایش تبادل تجاری را به همراه داشت و در حوزه های مختلف امنیت و سیاست منطقه ای همکاری های مشترک بسیاری با روسیه انجام می شود.

نماینده مردم سمنان، مهدیشهر و سرخه در مجلس شورای اسلامی تصریح کرد: سفر آیتالله رئیسی سفر بسیار خوب، سازنده و موثقی بود و محتوای مطلوبی در برداشت. گلرو یادآورشد: مذاکرات وین با هدف رفع تحریم ها و مذاکراتی مانند روسیه به عنوان کشور تأثیرگذار با هدف روابط مطلوب صورت می گیرد.

رئیس جمهور افزود: هماهنگی های لازم با دستگاههایی مثل هلال احمر و بخش های مختلف نیروهای مسلح انجام شود تا در صورت لزوم بتوان از ظرفیت های این نهادها از جمله امکانات پزشکی و رفح هرگونه کمبود و کاستی در زمینه تجهیزات و درمانی آنها برای مواجه با وضعیت شرایط خاص داروهای لازم برای درمان کرونا باشند.

عضو کمیسیون برنامه:

بودجه ۱۴۰۱ در راستای اصلاحات ساختاری بوده است

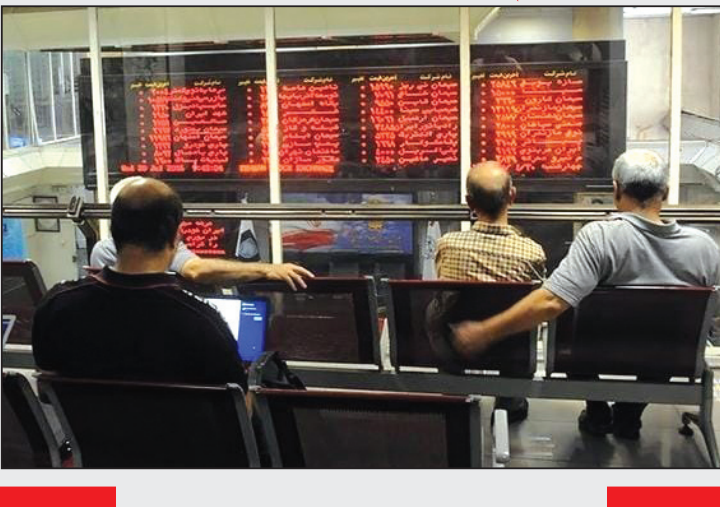
اصلاح ساختار بودجه است. شهبازی خاطر نشان کرد: طی ماههای اخیر بیشترین سعی و تلاش دولت آیتالله رئیسی توجه به مساله تولید و

عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس گفت: لایحه بودجه ۱۴۰۱ ارائه شده توسط دولت در راستای اصلاحات ساختاری بوده است و در صورت تحقق می تواند بسیاری از مشکلات ساختاری اقتصاد کشور را برطرف کند.

علیرضا شهبازی در گفت و گو با خبرنگار سیاسی ایرنا درباره اجرای قانون اصلاح ساختار بودجه کل کشور در تدوین لایحه بودجه ۱۴۰۱ گفت: لایحه بودجه ۱۴۰۱ آغاز حرکتی در جهت اصلاح ساختار بودجه است و دولت تلاش کرد بودجه را بدون کسری ارائه کند. نماینده مردم نهاوند در مجلس شورای اسلامی رشد ۸ درصدی و دستیابی به ثبات اقتصادی را از اهداف و جهت گیریهای مهم بودجه ۱۴۰۱ عنوان کرد و گفت: در لایحه دولت درآمدهای حاصل از فروش نفت و مالیات، تقریباً واقعی برآورد شده است که این امر گامی مهم در راستای اجرای قانون

«عصر آزادی» از بلاتکلیفی مجلس و دولت در ساماندهی بازار سرمایه گزارش می دهد؛ سرمایه های معلق در اندر خم بورس

عصر آزادی / شهرام صادق زاده

اعتراض سهامداران از تلاوم روند اصلاحی قیمت ها در بازار سرمایه شکلی عمومی تر به خود گرفته و سهامداران از نمایندگان مجلس و دولت درخواست ورود به بازار را کرده اند.

در یک ماه گذشته بورس بازان شاهد جلسات متعدد برای حمایت از بازار بوده اند، اما همچنان روند بازار تغییر نیکرده است لذا به نظر می رسد بورس در حال حاضر بیش از حمایت، نیاز به اصلاح برخی زیرساخت ها و فشارهای روانی که از ناحیه تصمیم گیری های یکباره و غیر کارشناسی بازار را با ترس مواجه می کند. مشکلاتی به تشریح وضعیت حساس تکنیکالی شاخص کل بورس پرداخت و اضافه کرد: شاخص کل، کف قابل خود را به سمت پایین شکست که این اتفاق نباید رخ می داد و دلیل این شکست هم ترس ایجاد شده بود لذا اگر حجم معاملات افزایش یافته و شاخص کل به بالای سطح شکسته شده برگرود می توان گفت که این اتفاق، شکست کاذب بود و بازار می تواند منتظر رشد باشد لذا در صورتی که این اتفاق رخ ندهد ترس ها در بازار باقی بمانند و خریداران قوی وجود نداشته باشند که احتمال ادامه روند نزولی وجود دارد.

این کارشناس بازار سرمایه عنوان کرد: متأسفانه دولت رابطه ای میان سود شرکت ها و درآمد بودجه ایجاد کرده و باید راهی پیدا شود تا شرکت ها با بازخیرهایشان وارد بورس کالا شوند تا دولت در آنها قیمت گذاری دستوری و یا تغییر نرخ ایجاد نکند. مشکلاتی اضافه کرد: از طرف دیگر فرمول های قیمتی باید معقول باشند تا در کوتاه مدت نیز سهامداران باید به شدت بر روی دستکاری های دولت در بازار سرمایه حساس باشند و هر جایی که متوجه دست اندازی دولت در سود شرکت ها شدند این اجازه را ندهند، در این شرایط می توان منتظر عبور از فصل بودجه ماند تا پس از آن سازمان بورس این موارد را پیگیری کنند. ■ بازار سرمایه از نظر نقدینگی و سیاستی نیازمند توجه جدی است

و اجرا کنند. تصمیم گیری درباره شاخص رنگ بندی و اعمال محدودیت های تعطیلی مراکز و اصناف در کشور باید براساس شرایط جدید باشد و به روزرسانی شود.

وی تاکید کرد: تعطیلی سراسری مدارس و دانشگاه ها به شکل سابق و شاخص های قبلی، نباید تکرار شود چرا که سبب زیان های فراوان از جمله افت تحصیلی بسیار بالا شده است. ستادهای استانی مقابله با کرونا فقط حسب ضرورت می توانند مدارس هر بخش یا شهرستان را برای مدتی که لازم است، تعطیل کنند. رئیس جمهور خاطرنشان کرد: هرگونه اطلاع رسانی درباره شیوع کرونا باید با هماهنگی کامل و دقیق باشد تا در ضمن آگاهی رسانی به مردم، نگرانی بی جا در جامعه ایجاد نکند. امروز مردم به دولتمردان اعتماد دارند و این اعتماد به هیچ وجه نباید مخدوش شود. در جلسه ستاد ملی مقابله با کرونا مصوب شد که با توجه به افزایش شیوع کرونا، بازی تیم های ملی فوتبال ایران و امارات بدون حضور تماشاگران برگزار شود. همچنین اعضا تصمیم گرفتند که شاخص های تعیین رنگ بندی شهرها و نیز محدودیت ها و آثار مرتبط بر این رنگ بندی ها در جلسات کمیته های تخصصی ستاد ملی مقابله با کرونا به روز و سپس در جلسه ستاد ملی کرونا تصویب شود.

اشتغال بوده است که در لایحه بودجه نیز توجه ویژه ای به این موضوع شده است. وی با تاکید بر لزوم کاهش اتکای بودجه به نفت اظهار کرد: ما برای تامین منابع مشکلاتی داریم و ناچار به این اتکا هستیم. هر چقدر وابستگی کشور به فروش نفت کمتر باشد این امر می تواند در راستای اصلاح ساختار بودجه نتیجه بخش باشد. رئیس کمیته دیوان محاسبات درباره شاخص های کلان بودجه ۱۴۰۱ گفت: بودجه ۱۴۰۱ می تواند بسیاری از مشکلات و تنگناهای گذشته کشور را برطرف کند خصوصاً اگر دولت بتواند هشت درصدی پیش بینی شده را محقق کند. شهبازی همچنین کاهش ۱۵ درصدی هزینه های دولت را از دیگر نقاط قوت بودجه ۱۴۰۱ عنوان کرد و گفت: این کاهش خصوصاً در بحث شرکت ها و موسسات وابسته به دولت لحاظ شده و قدری هم به شفافیت بودجه ای توجه شده که امیدواریم دقت بیشتری هم صورت گیرد.

به گفته یک عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس، بورس برای خود دولت هم تعریف نشده است و نمی داند بورس چیست و می خواهد چه بکند!

است لذا هر زمانی هم حذف شود به بازار آسیب می زند، اگر در روند صعودی حذف شود ممکن است سهم ها فروشنده و بالعکس آن هم صادق است. این کارشناس بازار سرمایه یادآور شد: در حال این آسیب ها برای مدت کوتاه ۱۰ روزه تا یک ماهه است لذا نباید از تجربه همه جهان بترسیم زیرا حذف دامنه نوسان باید برنامه ریزی شود و در یک برنامه یک ساله صورت بگیرد اما مشخص باشد و سلیقه ای نباشد که با تغییر افراد قانون هم تغییر کند!

■ متأسفانه بورس برای خود دولت هم تعریف نشده است! یک عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس درباره اینکه چرا علیرغم روند نزولی بازار سهام و ضرر هر روزه سهامداران، مجلس اندک واکنشی نشان نمی دهد گفت: نبود برنامه در یک کشور توسط دولت ها باعث می شود مافیاهایی که در جاهای خوب اقتصادی چنبره زده اند، بیشترین نفع و سود را ببرند لذا در بحث بورس هم دولت قبلی یک سری اقداماتی انجام داد که باعث ضرر و زیان به مردم شد و این دولت هم برنامه ای برای بورس ندارد.

رضا حسینی قلمب آبدی ادامه داد: بورس اصلاً برای خود دولت هم تعریف نشده است و نمی داند بورس چیست و می خواهد چه بکند! همه دنیا می آیند از محل جمع سرمایه های مردمی و سرمایه گذاران برای پیشبرد امور زیربنایی کشورشان استفاده می کنند که هم به سهامدار عایدی می رسد و هم برای کشور خوب است. وی افزود: اما ما می بینیم که مردم با هر دلیل و انگیزه ای زندگی خود را فروخته اند و در بورس سرمایه گذاری می کنند اما نه خود دولت عرضه استفاده کردن داشته و نه مردم توانستند سود ببرند و دولت سرمایه های آنان را هم به باد داد و موجب نارضایتی، ورشکستگی، اختلافات اجتماعی و خانوادگی آن شان شد. حسینی در مورد برنامه های اقتصادی دولت اظهار کرد:

در حال حاضر برنامه ای برای بورس نمی بینم که دولت بخواهد در طرح سوال گرفته تا استیضاح در این اقتصادی کشور استفاده نماید همچنین بودجه تنظیم شده برای سال ۱۴۰۱ هم نشان می دهد که در سال آینده مردم باید شاهد تورم و افزایش قیمت ها باشند و من فکر می کنم اقتدر فشارها بر مردم زیاد شد که بحث بورس یادشان برود. وی درباره نقش مجلس در این وضعیت تاکید کرد: مجلس نقش نظارتی و قانون گذاری دارد و باید از ابزار خود، از تذکر و طرح سوال گرفته تا استیضاح در این راستا استفاده کند لذا تذکرات داده می شود اما متأسفانه به همراه هستیم اما می توانیم کاملاً آن را کذب می دانیم، اسحاق هم چنین نیست و دولت تاکنون هیچ هماهنگی با مجلس در هیچ زمینه ای نداشته است!